

ЗМІСТ

Як користуватися посібником. 3

І. ФОНЕТИКА І ПРАВОПИС

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОПISУ

§ 1. Алфавіт	6
§ 2. Принципи українського правопису	7
§ 3. Співвідношення між звуками і буквами	8
§ 4. Значущі частини слова	9
§ 5. Українські та іншомовні слова	11
§ 6. Вживання великої букви	13
§ 7. Правила переносу частин слова	15

ПРАВОПИС ПРИГОЛОСНИХ

§ 8. Класифікація приголосних 17

Розрізнення приголосних за дзвінкістю і глухістю

§ 9. Правопис дзвінких та глухих приголосних	19
§ 10. Правопис приголосних у кінці префіксів	20

Зміни приголосних

§ 11. Чергування приголосних	23
§ 12. Зміни приголосних при додаванні суфіксів <i>-ськ(ий) -ств(о)</i>	24
§ 13. Уподібнення приголосних за місцем творення	27
§ 14. Спрощення в групах приголосних	29

Вживання м'якого знака і апострофа

§ 15. Тверді і м'які приголосні	32
§ 16. Вживання м'якого знака	33
§ 17. Вживання апострофа	37
§ 18. М'який знак і апостроф в іншомовних словах	39

Подвоєння букв

§ 19. Подовжені приголосні і позначення їх	42
§ 20. Подовжені м'які приголосні	42
§ 21. Подвоєння букв внаслідок збігу	45
§ 22. Написання <i>и</i> у прикметниках і похідних словах	46
§ 23. Подвоєння букв в іншомовних словах	48

ПРАВОПИС ГОЛОСНИХ

§ 24. Творення і вимова голосних 50

Розрізнення *е* та *и*

§ 25. Чергування <i>е</i> з <i>и</i>	51
§ 26. Правопис ненаголошених <i>е</i> та <i>и</i> (загальні правила)	52
§ 27. Ненаголошені <i>е</i> та <i>и</i> в префіксах	54
§ 28. Ненаголошені <i>е</i> та <i>и</i> в суфіксах	56

Розрізнення *і* та *и*

§ 29. Чергування <i>і</i> з іншими голосними	59
§ 30. Правопис <i>і</i> та <i>и</i> в основах українських слів (загальні правила)	60

§ 31. Правопис <i>і</i> та <i>и</i> у префіксах українських слів	63
§ 32. Правопис <i>і</i> та <i>и</i> в суфіксах українських слів	64
§ 33. Правопис <i>і</i> та <i>и</i> в основах іншомовних слів	66

Розрізнення інших голосних

§ 34. Правопис <i>о</i> та <i>а</i>	69
§ 35. Правопис <i>о</i> та <i>у</i>	71
§ 36. Чергування <i>е з о</i> після шиплячих та <i>й</i>	72
§ 37. Передача російських власних назв українською мовою	73

милозвучність мови

§ 38. Основні закони милозвучності української мови	76
§ 39. Фонетичні засоби милозвучності мови	77
§ 40. Деякі художні засоби милозвучності мови	79

II. МОРФОЛОГІЯ І ПРАВОПИС

БУДОВА СЛОВА І ПРАВОПИС

§ 41. Прості, складні і складені слова	81
§ 42. Принципи правопису значущих частин слова	81
§ 43. Творення і правопис складних слів	82
§ 44. Правопис слів із частинами <i>напів-</i> і <i>пів-</i>	85
§ 45. Правопис складноскорочених слів і графічних скорочень	86

змінювані іменні частини мови

§ 46. Загальна характеристика змінюваних іменних частин мови	88
--	----

Іменник

§ 47. Поділ іменників на відміни та групи	89
§ 48. Відмінкові закінчення іменників	91
§ 49. Правопис <i>і</i> та <i>и</i> в закінченнях іменників	95
§ 50. Правопис <i>о</i> та <i>е</i> , <i>а</i> та <i>я</i> , <i>у</i> та <i>ю</i> в закінченнях іменників	98
§ 51. Закінчення іменників II відміни чоловічого роду в родовому відмінку однини	100
§ 52. Закінчення іменників II відміни в родовому відмінку множини	103
§ 53. Особливості правопису закінчень іменників II відміни в інших відмінках	104
§ 54. Правопис іменників III відміни в орудному відмінку однини	106
§ 55. Творення і правопис імен по батькові	107

Прикметник

§ 56. Відмінкові закінчення прикметників	108
§ 57. Правопис <i>и</i> та <i>і</i> в закінченнях прикметників	109
§ 58. Інші особливості правопису відмінкових закінчень прикметників	111
§ 59. Інші частини мови, що відмінюються, як прикметники	113
§ 60. Творення і правопис вищого ступеня порівняння прикметників	113
§ 61. Творення і правопис присвійних прикметників	116

Числівник

§ 62. Правопис відмінкових форм числівників	118
§ 63. Правопис складних числівників і відчислівникових складних слів	120
§ 64. Зв'язок числівників з іменниками	122

Займенник

§ 65. Відмінювання і правопис займенників	123
§ 66. Вживання займенників	126

Дієслово та його форми

§ 67. Загальна характеристика дієслівних форм	127
§ 68. Неозначена форма дієслова. Минулий час. Умовний спосіб	128

Особові форми дієслова

§ 69. Правопис закінчень дієслів у теперішньому і простому майбутньому часах	129
§ 70. Визначення дієвідміни дієслова за його неозначеною формою	132
§ 71. Чергування приголосних у дієсловах	133
§ 72. Складний і складений майбутні часи	135
§ 73. Наказовий спосіб	136

Неособові форми дієслова

§ 74. Активні дієприкметники	138
§ 75. Пасивні дієприкметники	140
§ 76. Безособова форма на <i>-но, -то</i>	142
§ 77. Творення і вживання дієприслівників	142

НЕЗМІНЮВАНІ ЧАСТИНИ МОВИ

§ 78. Загальна характеристика незмінюваних частин мови	145
--	-----

Прислівник

§ 79. Правопис прислівників, утворених від прикметників	146
§ 80. Правопис прислівників, утворених поєднанням прийменника з іменником	148
§ 81. Правопис прислівників, утворених від числівників та прислівників	150
§ 82. Правопис складних і складених прислівників	151
§ 83. Правопис <i>і</i> та <i>и</i> в кінці прислівників	153

Службові частини мови та вигук

§ 84. Правопис прийменників	155
§ 85. Розрізнення прийменників і префіксів	156
§ 86. Вживання прийменників	159
§ 87. Правопис сполучників	161
§ 88. Розрізнення сполучників та інших частин мови	163
§ 89. Правопис часток	164
§ 90. Правопис <i>не</i> з іменними частинами мови та прислівником	167
§ 91. Правопис <i>не</i> з дієсловом	169
§ 92. Правопис вигуків	172

III. СИНТАКСИС І ПУНКТУАЦІЯ

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО РЕЧЕННЯ ТА РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ

§ 93. Речення. Виділення його на письмі	174
---	-----

Будова речення

§ 94. Найменші складові частини речення	175
§ 95. Підмет	176
§ 96. Присудок	178
§ 97. Другорядні члени речення	180
§ 98. Групи слів у реченні	182
§ 99. Типи речень	183

Розділові знаки (загальна характеристика)

§ 100. Інтонація і розділові знаки в реченні. Кома	186
§ 101. Інші розділові знаки	187

ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ

§ 102. Тире в простому неускладненому реченні	189
§ 103. Розділові знаки між групою підмета і групою присудка	190
§ 104. Розділові знаки при непоширених прикладках	191
§ 105. Зв'язок між словами і коми в простому реченні	192

Однорідні члени речення

§ 106. Поняття про однорідні члени речення	195
§ 107. Розділові знаки між однорідними членами речення	199
§ 108. Узагальнюючі слова і розділові знаки при них	202

Відокремлені члени речення

§ 109. Відокремлені уточнюючі члени речення	205
§ 110. Відокремлення додатків	207
§ 111. Відокремлення обставин	207
§ 112. Невідокремлені означення	209
§ 113. Відокремлені означення	210
§ 114. Відокремлення прикладок	213

Слова, синтаксично не пов'язані з членами речення (внесення)

§ 115. Звертання	215
§ 116. Вставні слова і речення	217
§ 117. Вставлені слова і речення	220
§ 118. Слова-речення та вигуки	222

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

§ 119. Загальна характеристика складних речень	224
§ 120. Кома в складносурядному і складнопідрядному реченнях	226
§ 121. Інші розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях	228
§ 122. Порівняльні звороти	229
§ 123. Розділові знаки в складному безсполучниковому реченні	231

ПРЯМА МОВА І ЦИТАТИ

§ 124. Пряма мова і розділові знаки при ній	235
§ 125. Передача прямої мови непрямою	236
§ 126. Цитати	237
Відповіді до вправ	242